

Nuuk, 23. september 2026

Orientering nr. 17/2026

Grønland, Danmark og USA underskriver ny forsvarsaftale

Formanden for Naalakkersuisut, Jens-Frederik Nielsen, statsminister Mette Frederiksen og USA's præsident Donald Trump underskrev den 22. september 2026 i New York en aftale, der ændrer og supplerer forsvarsaftalen fra 1951. Aftalen styrker det fælles forsvar og sikkerhed i Arktis og det nordatlantiske område og er dybt forankret i NATO-samarbejdet. Aftalen genbekræfter Kongeriget Danmarks suverænitet og territoriale integritet og anerkender det grønlandske folks ret til selvbestemmelse.

I en fælles pressemeddelelse fra Naalakkersuisut og den danske regering udtaler Jens-Frederik Nielsen: *"Aftalen anerkender, at vi er et folk med ret til selvbestemmelse. Vi bliver samtidig anerkendt som en del af vores fælles sikkerhed i Arktis."* Jens-Frederik Nielsen lagde i sin tale før underskrivelsen af aftalen vægt på Grønlands rolle i aftalen og sagde således: *"For Grønland er det ikke bare en aftale om os, det er en aftale med os"*, og tilføjede: *"Aftalen bør afslutte alle spekulationer om, hvor Grønlands loyalitet ligger. Vi vil fortsat være en ven af USA og en del af den vestlige alliance."*

Mette Frederiksen betegnede aftalen ved underskrivelsen som *"en milepæl i vores lange forhold"* og fremhævede samtidig, at *"USA er en ven for Kongeriget Danmark."* I den fælles pressemeddelelse understregede hun, at aftalen *"anerkender og respekterer Kongerigets suverænitet, territoriale integritet og grønlandernes ret til selvbestemmelse."*

Aftalen har ingen udløbsdato og kan alene ændres ved fælles samtykke i overensstemmelse med 1951-aftalen. Hvis Grønland udøver sin ret til selvbestemmelse for at blive selvstændig, fremgår det af aftalen, at Kongeriget Danmarks regering og Naalakkersuisut sammen skal sikre, at Grønland i så fald giver tilsagn om at forblive i NATO og overtage de rettigheder og forpligtelser, der følger af aftalen og det eksisterende forsvarsaftalekompleks. Aftalen træder først i kraft, når de nødvendige parlamentariske procedurer er afsluttet.

De første reaktioner på aftalen har været positive. Således udtrykker medlem af Inatsisartut, Erik Jensen (S), glæde over aftalen. På dagen for underskrivelsen udtalte Erik Jensen til Sermitsiaq: *"Jeg synes, at det, der nu er sket i samfundet, giver en stor følelse af fred og enorm lettelse, og det er noget, vi bør glæde os over. Det er glædeligt, at vi har underskrevet aftalen som ligeværdige parter."* IA's nye formand for Inatsisartuts Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Udvalg, Nivi Rosing, takker sin partiformand Múte B. Egede *"for at have sikret Grønland en så betydningsfuld og ligeværdig position i en aftale af denne karakter i nyere tid."*

I aftalen indgår, at USA kan oprette nye forsvarsområder ved Narsarsuaq og Mestersvig og udsigten til en ny amerikansk base i Narsarsuaq har lokalt givet anledning til bekymring for, om borgere kan blive nødt til at flytte. Jens-Frederik Nielsen understregede imidlertid over for KNR den 22. september 2026,

at etableringen af en base ikke må få negative konsekvenser for det samfund, der ligger tæt på basen, og at der ikke vil blive tale om tvangsflytninger.

Åbning af Inatsisartuts efterårssamling 2026

Formanden for Naalakkersuisut, Jens-Frederik Nielsen, holdt den 18. september 2026 sin åbningstale ved Inatsisartuts efterårssamling. Han fremhævede tre prioriteter for det kommende år: en ansvarlig økonomisk politik, styrkelse af de borgernære velfærdsområder samt større grønlandsk handlekraft internationalt. Konkret varslede han bl.a. en pensionsreform og en erhvervsskattereform, et udvidet sundhedsforlig samt fortsatte reformer på bolig- og folkeskoleområdet. Han lagde samtidig vægt på brede politiske aftaler og på, at flere skal kunne forsørge sig selv og bidrage til arbejdsmarkedet. Økonomisk vækst blev i den forbindelse koblet direkte til både velfærd og større selvbestemmelse. På erhvervsområdet fremhævede han behovet for bedre rammer for iværksættere og lokale virksomheder samt for, at større investeringer behandles gennemsigtigt og med respekt for Grønlands interesser.

Leveomkostninger og velfærd fyldte ligeledes i talen. Jens-Frederik Nielsen anerkendte, at stigende priser presser mange familier, og oplyste, at Naalakkersuisut vil arbejde for målrettet hjælp til bl.a. pensionister, lavtlønnede og børnefamilier. På sundhedsområdet pegede han på rekruttering, ventetider, kræftbehandling og psykiatri som centrale udfordringer. Han fremhævede desuden det høje antal anbringelser af børn som et alvorligt samfundsproblem og efterlyste tidligere og bedre koordinerede indsatser omkring udsatte familier.

Jens-Frederik Nielsen berørte i talen forholdet til USA og understregede, at Grønlands fremtid beslutes af det grønlandske folk. Naalakkersuisut ønsker fortsat dialog, handel og investeringer med USA på grundlag af gensidig respekt. Jens-Frederik Nielsen fremhævede Danmark, Norden, EU, Canada, NATO og USA som centrale samarbejdspartnere, og om EU understregede han, at Grønland ikke søger medlemskab, men ønsker det bredest mulige samarbejde på grundlag af selvbestemmelsesretten og gensidig respekt. Han fastslog desuden, at Naalakkersuisut vil arbejde for *“mere selvbestemmelse i et tempo, hvor befolkningen kan følge med, og hvor økonomien kan bære det.”* Talen blev holdt, før Naalakkersuisut og den danske regering senere samme dag offentliggjorde, at Grønland, Danmark og USA forventer at kunne underskrive en aftale om styrket sikkerhed i Arktis og Nordatlanten. Åbningsdebatten, der var planlagt til den 21. september, blev derfor efter anmodning fra formanden for Naalakkersuisut udsat til den 24. september 2026.

Kort nyt

- Naalakkersuisut og den danske regering indgik den 15. september 2026 en ny delaftale under rammeaftalen om et selvbærende Grønland. Aftalen omfatter danske initiativer og investeringer for 1,2 mia. kr. i perioden 2026-2029 inden for bl.a. socialområdet, sundhed, forsyning og infrastruktur. Sermitsiaq oplyste den 17. september 2026, at 55,4 mio. kr. skal anvendes til vandforsyningsprojekter i Ilulissat, herunder flytning af vandspærrezonen.
- Økonomisk Råd vurderer i sin rapport for 2. halvår 2026, at grønlandsk økonomi er på vej ind i en periode med højere vækst. BNP ventes at vokse med 1,3 pct. i 2026 og 1,5 pct. i 2027. Samtidig peger rådet på betydelige langsigtede udfordringer som følge af et faldende folketal og en mindre arbejdsstyrke. Med uændret politik ventes de årlige offentlige underskud mod slutningen af 2030'erne at udgøre 400-500 mio. kr., og rådet peger bl.a. på behovet for reformer og en mulig stramning af budgetlovens balancekrav.
- Naalakkersuisut oplyste den 16. september 2026 i en pressemeddelelse, at EU bidrager med 60 mio. kr. til hybride energiløsninger i mindre bosteder. Sammen med Nukissiorfiits egen investering på 98,7 mio. kr. skal midlerne bl.a. finansiere solceller og batteribanker og styrke forsyningssikkerheden.